

Datum van
inontvangstneming

:

12/01/2026

Zaak C-747/25* [Abazulgol]ⁱ

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing krachtens artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

20 november 2025

Verwijzende rechter:

Raad voor Vreemdelingenbetwistingen (België)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

6 november 2025

Verzoekende partij:

X

Verwerende partij:

Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen

Voorwerp van het hoofdgeding

Administratief geding betreffende een beroep tot nietigverklaring van een beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen van 13 september 2022 tot intrekking van de vluchtelingenstatus (hierna: „bestreden beslissing”).

Prejudiciële vragen

1) Volgt de intrekking van het verblijfsrecht automatisch uit de intrekking van de vluchtelingenstatus en moet deze noodzakelijkerwijs formeel worden vastgesteld, ongeacht of er een andere verblijfstitel bestaat die losstaat van de ingetrokken vluchtelingenstatus? Is de Belgische wettelijke regeling, die enkel voorziet in een mogelijkheid om het verblijfsrecht in te trekken in geval van

* Procestaal: Frans.

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

intrekking van de vluchtelingenstatus, in het licht van deze overwegingen in overeenstemming met het Unierecht?

2) Moet, gelet op het feit dat de intrekking van de vluchtelingenstatus en de al dan niet daarmee verband houdende intrekking van de verblijfstitel naar Belgisch recht onder twee verschillende autoriteiten vallen en het beroep in rechte tegen deze beslissingen verschillend van aard is, de evenredigheid van de maatregel tot intrekking van de vluchtelingenstatus worden beoordeeld in het stadium van de intrekking van de vluchtelingenstatus of kan die toets in het stadium van de eventuele intrekking van de verblijfstitel worden verricht?

3) Indien de evenredigheidsstoets uitsluitend in het stadium van de intrekking van de verblijfstitel kan worden verricht, is het beroep waarin het Belgische recht ter zake voorziet – te weten een toetsing van de rechtmatigheid, *ex tunc*, eventueel getemperd door de mogelijkheid om onder bepaalde strikte voorwaarden een specifiek beroep in te stellen waarbij bepaalde latere gegevens kunnen worden aangevoerd in geval van in het licht van de artikelen 3 en 8 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens verdedigbare grieven – dan verenigbaar met het Unierecht?

Aangevoerde bepalingen

Bepalingen van nationaal recht

Wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen (hierna: „wet van 15 december 1980”)

Artikel 39/2

„§ 1.

De Raad [voor vreemdelingenbetwistingen] doet uitspraak [...] op de beroepen die zijn ingesteld tegen de beslissingen van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen.

De Raad kan:

1° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen bevestigen of hervormen;

2° de bestreden beslissing van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen vernietigen hetzij omdat aan de bestreden beslissing een substantiële onregelmatigheid kleeft die door de Raad niet kan worden hersteld, hetzij omdat essentiële elementen ontbreken die inhouden dat de Raad niet kan komen tot de in 1° bedoelde bevestiging of hervorming zonder aanvullende onderzoeksmaatregelen hiertoe te moeten bevelen;

[...]

§ 2.

De Raad doet uitspraak [...] als annulatierechter over de overige beroepen wegens overtreding van hetzij substantiële, hetzij op straffe van nietigheid voorgeschreven vormen, overschrijding of afwending van macht.”

Artikel 39/82

„[...]

§ 2.

De schorsing van de tenuitvoerlegging [schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid of gewone schorsing] kan alleen worden bevolen als ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte [vernietigbaar krachtens artikel 39/2] kunnen verantwoorden en op voorwaarde dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de akte een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen. Deze laatste voorwaarde is onder andere vervuld indien een ernstig middel werd aangevoerd gesteund op de grondrechten van de mens, in het bijzonder de rechten ten aanzien waarvan geen afwijking mogelijk is uit hoofde van artikel 15, tweede lid, van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

[...]”

Artikel 49

„[...]

§ 3. Wanneer de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen de vluchtelingenstatus heeft opgeheven of ingetrokken of wanneer de betrokkene afstand heeft gedaan van zijn status, kan de minister of zijn gemachtigde een einde maken aan het verblijf van de vreemdeling en hem verwijderen overeenkomstig de bepalingen van deze wet, onverminderd het beginsel van non-refoulement.

[...]”

Artikel 55/3/1, § 1

„De Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen kan de vluchtelingenstatus intrekken indien de vreemdeling een gevaar vormt voor de samenleving, omdat hij definitief veroordeeld is voor een bijzonder ernstig misdrijf, of als er redelijke gronden bestaan om hem te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid.”

Bepalingen van Unierecht

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 47 (Recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht)

Richtlijn 2011/95/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 inzake normen voor de erkenning van onderdanen van derde landen of staatlozen als personen die internationale bescherming genieten, voor een uniforme status voor vluchtelingen of voor personen die in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming, en voor de inhoud van de verleende bescherming

Overweging 4

„Het Verdrag van Genève en het protocol vormen de hoeksteen van het internationale rechtsstelsel ter bescherming van vluchtelingen.”

Overweging 12

„Het hoofddoel van deze richtlijn is enerzijds te verzekeren dat de lidstaten gemeenschappelijke criteria toepassen voor de identificatie van personen die werkelijk bescherming behoeven en anderzijds ervoor te zorgen dat deze personen in alle lidstaten over bepaalde minimumvoordelen kunnen beschikken.”

Overweging 15

„Onderdanen van derde landen of staatlozen die op het grondgebied van de lidstaten mogen blijven om redenen die geen verband houden met een behoefte aan internationale bescherming, maar, op discretionaire basis, uit mededogen of op humanitaire gronden, vallen niet onder deze richtlijn.”

Overweging 16

„Deze richtlijn eerbiedigt de grondrechten en neemt de beginselen in acht die met name erkend zijn in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie. In het bijzonder tracht deze richtlijn de menselijke waardigheid en het recht op asiel van asielzoekers en hun begeleidende familieleden ten volle te eerbiedigen en de toepassing van de artikelen 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 en 35 van dat Handvest te bevorderen, en dient derhalve dienovereenkomstig te worden toegepast.”

Overweging 37

„Het begrip nationale veiligheid en openbare orde heeft ook betrekking op gevallen waarin een onderdaan van een derde land behoort tot een vereniging die steun verleent aan het internationale terrorisme of een dergelijke vereniging steunt.”

Artikel 2 – Definities

„In deze richtlijn gelden de volgende definities:

[...]

d) ‚vluchteling’: een onderdaan van een derde land die zich wegens een gegronde vrees voor vervolging om redenen van ras, godsdienst, nationaliteit, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep, buiten het land bevindt waarvan hij de nationaliteit bezit en de bescherming van dat land niet kan of, wegens deze vrees, niet wil inroepen, dan wel een staatloze die zich om dezelfde reden buiten het land bevindt waar hij vroeger gewoonlijk verbleef en daarheen niet kan dan wel, wegens genoemde vrees, niet wil terugkeren, en op wie artikel 12 niet van toepassing is;

e) ‚vluchtelingenstatus’: de erkenning door een lidstaat van een onderdaan van een derde land of een staatloze als vluchteling;

m) ‚verblijfstitel’: iedere door de instanties van een lidstaat overeenkomstig het recht van die lidstaat verstrekte vergunning of machtiging op grond waarvan een onderdaan van een derde land of staatloze op het grondgebied van die lidstaat mag verblijven.”

Artikel 14, lid 4

„De lidstaten kunnen de door een regerings-, administratieve, rechterlijke of quasi-rechterlijke instantie aan een vluchteling verleende status intrekken, beëindigen of weigeren te verlengen wanneer:

- a) er goede redenen bestaan om hem te beschouwen als een gevaar voor de veiligheid van de lidstaat waar hij zich bevindt;
- b) hij een gevaar vormt voor de samenleving van die lidstaat, omdat hij definitief veroordeeld is voor een bijzonder ernstig misdrijf.”

Richtlijn 2013/32/EU van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2013 betreffende gemeenschappelijke procedures voor de toekenning en intrekking van de internationale bescherming

Artikel 46, lid 3

„[...] de lidstaten [zorgen] ervoor dat een daadwerkelijk rechtsmiddel een volledig en ex-nunc-onderzoek van zowel de feitelijke als juridische gronden omvat [...].”

Bepalingen van internationaal recht

Verdrag van Genève, artikel 1 (Definitie van de term ‚vluchteling”), artikel 32 (Uitzetting), artikel 33 [Verbod tot uitzetting en terugleiding („refoulement”).

Aangevoerde rechtspraak

Rechtspraak van de nationale rechters

Raad van State, arrest nr. 110.548 van 23 september 2002

Rechtspraak van de Unierechters

Arresten van 23 november 2010, ██████████ (C-145/09, EU:C:2010:708); 24 juni 2015, T. (C-373/13, EU:C:2015:413); 14 mei 2019, M e.a. (Intrekking van de vluchtelingenstatus) (C-391/16, C-77/17 en C-78/17, EU:C:2019:403); 15 april 2021, Belgische Staat (Gegevens die dateren van na het overdrachtsbesluit) (C-194/19, EU:C:2021:270); 6 juli 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Vluchteling die een ernstig misdrijf heeft gepleegd) (C-663/21, EU:C:2023:540); 6 juli 2023, Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (Vluchteling die een ernstig misdrijf heeft gepleegd) (C-8/22, EU:C:2023:542); 6 juli 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Bijzonder ernstig misdrijf) (C-402/22, EU:C:2023:543); 27 februari 2025, K.A.M. (C-454/23, EU:C:2025:114), en 3 april 2025, ██████████ (C-283/24, EU:C:2025:236).

Rechtspraak van de internationale rechters

EHRM, 27 februari 2014, S. J. tegen België (CE:ECHR:2014:0227JUD007005510)

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Verzoeker, die verklaart de Russische nationaliteit te hebben en etnisch Tsjetsjeens te zijn, heeft op 16 juli 2007 in België de vluchtelingenstatus gekregen.
- 2 De Veiligheid van de Staat (de burgerlijke inlichtingen- en veiligheidsdienst, België) heeft verweerder een rapport van 16 oktober 2017 betreffende verzoeker toegestuurd.
- 3 Volgens dit rapport is verzoeker een radicale figuur die bekend is binnen de Kaukasische gemeenschap van België en is hij de neef van twee vermeende „Foreign Terrorist Fighters”. In dat rapport wordt melding gemaakt van banden tussen verzoeker en Kaukasische radicalen en van zijn vertrek naar Turkije op 13 december 2014 – tegelijk met U.C., die was aangesloten bij Islamitische Staat en waarschijnlijk in het Syrisch-Iraakse gebied is overleden – en zijn terugkeer naar België op 21 maart 2015 in plaats van op de geplande datum van 20 februari 2015, hetgeen doet vermoeden dat hij in het Syrisch-Iraakse gebied is geweest. De Veiligheid van Staat vermeldt ook het bestaan van een onderzoek wegens verdenking van financiering van terrorisme.

- 4 In een nota van het OCAD (Coördinatieorgaan voor de dreigingsanalyse, België) van juli 2022 wordt het terroristisch/extremistisch dreigingsniveau met betrekking tot verzoeker weliswaar teruggebracht van 3 (ernstig) naar 1 (laag), maar wordt ook gewezen op het voortbestaan van dreiging, het ontbreken van ontlastende informatie die wijst op een positieve ontwikkeling en het handhaven van nauwlettend toezicht.
- 5 Op basis van bovengenoemde analyses heeft verweerder geconcludeerd dat er redelijke gronden zijn om verzoeker te beschouwen als een bedreiging voor de nationale veiligheid in de zin van artikel 55/3/1, § 1, van de wet van 15 december 1980.
- 6 Bovendien heeft verweerder op basis van definitieve strafrechtelijke veroordelingen van verzoeker op 6 en 27 juni 2017 (respectievelijk wegens poging tot diefstal en wegens vernieling van een auto en agressie jegens een van de eigenaren in het kader van de verkoop van dat voertuig) vastgesteld dat sprake was van ernstige feiten die, hoewel zij niet voldeden aan de in artikel 55/3/1, § 1, van de wet van 15 december 1980 vereiste „bijzondere” ernst, blijk gaven van minachting en geweld jegens personen.
- 7 Op basis van deze informatie is verweerder tot de slotsom gekomen dat er sprake was van antisociaal gedrag, onvermogen om regels na te leven en een ernstig gebrek aan respect voor anderen, hetgeen wijst op een gevaarlijk profiel. Verweerder was van oordeel dat deze informatie de toepassing van artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 volledig rechtvaardigde, zodat de vluchtelingenstatus van verzoeker moest worden ingetrokken.
- 8 Desgevraagd heeft verzoeker verklaard te betreuren dat hij de feiten die aanleiding hebben gegeven tot zijn veroordeling in België, heeft gepleegd, maar heeft daarbij tegelijkertijd de juridische kwalificatie ervan geminimaliseerd.
- 9 Hij heeft betoogd goed geïntegreerd te zijn in België, er een gezin met kinderen te hebben, met nog een kind op komst, en een baan.
- 10 Hij heeft ook verklaard geen activiteiten te hebben ondernomen die verband houden met terroristische organisaties en niet naar Syrië te zijn gereisd, maar naar Turkije, alleen maar om zijn vader te bezoeken die in een islamitisch medisch centrum werd behandeld.
- 11 Deze uitleg heeft verweerder niet kunnen overtuigen. Hij heeft in dit verband gewezen op het ontbreken van bewijs van de gestelde ziekenhuisopname, op het feit dat verzoeker zelfs niet in staat was om de naam van het betrokken medisch centrum te noemen, en enkel verklaarde dat het een ingewikkelde naam was, noch kon aangeven aan welke ziekte zijn vader leed. Bovendien heeft verweerder aangevoerd dat de duur van verzoekers afwezigheid van het Belgische grondgebied tussen 13 december 2014 en 21 maart 2015 niet overeenstemt met zijn verklaringen.

- 12 Verweerder was van mening dat deze uitleg hoe dan ook niets kon afdoen aan de informatie van het OCAD dat verzoeker banden had met jihadistische netwerken en betrokken was bij de financiering van terroristische activiteiten.
- 13 Gelet op deze vaststellingen is verweerder bij de bestreden beslissing tot de slotsom gekomen dat verzoeker met zijn verklaringen de relevantie van de toepassing op verzoeker van artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 geenszins had weggenomen en heeft hij zijn vluchtelingenstatus ingetrokken omdat er redelijke gronden waren om hem te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid, terwijl verweerder tegelijkertijd van mening was dat er geen aanleiding was om hem te verwijderen op grond van zijn familieprofiel, dat hem in verband bracht met de Tsjetsjeense rebellen, noch omdat de Russische autoriteiten hem zouden hebben verdacht van het helpen van die rebellen.

Rechtspraak van het Hof met betrekking tot artikel 14, lid 4, van richtlijn 2011/95/EU

- 14 De verwijzende rechter stelt vast dat het Hof reeds verschillende arresten heeft gewezen over de uitlegging van artikel 14, lid 4, van richtlijn 2011/95/EU, met name met betrekking tot het uit deze bepaling voortvloeiende evenredigheidsvereiste.
- 15 Zo heeft het Hof in het arrest van 6 juli 2023, Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (Vluchteling die een ernstig misdrijf heeft gepleegd) (C-8/22, EU:C:2023:542), geoordeeld dat artikel 14, lid 4, onder b), van richtlijn 2011/95 aldus moet worden uitgelegd dat „voor de toepassing van deze bepaling vereist is dat de bevoegde autoriteit vaststelt dat de bedreiging die de betrokken derdelander vormt voor de samenleving van de lidstaat waar hij zich bevindt, reëel, actueel en ernstig is en dat de intrekking van de vluchtelingenstatus een aan die bedreiging evenredige maatregel is” (punt 46) en in het arrest van 6 juli 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Vluchteling die een ernstig misdrijf heeft gepleegd) (C-663/21, EU:C:2023:540), dat „(t)e dien einde [...] de bevoegde autoriteit deze bedreiging moet afwegen tegen de rechten die overeenkomstig die richtlijn moeten worden gewaarborgd aan personen die voldoen aan de materiële voorwaarden van artikel 2, onder d), daarvan, zonder evenwel bovendien te moeten vaststellen dat het met de terugkeer van de betrokken derdelander naar zijn land van herkomst gemoeide openbare belang zwaarder weegt dan het belang van die derdelander bij het behoud van de internationale bescherming, gelet op de omvang en de aard van de maatregelen waaraan hij bij terugkeer naar zijn land van herkomst zou worden blootgesteld.” (punt 43).
- 16 Volgens de verwijzende rechter volgt hieruit dat voor de intrekking van de vluchtelingenstatus als bedoeld in artikel 14, lid 4, onder b), van richtlijn 2011/95/EU aan twee verschillende voorwaarden moet worden voldaan: de bedreiging voor de samenleving van de lidstaat en de veroordeling voor een

bijzonder ernstig misdrijf. Bovendien moet de bedreiging reëel, actueel en voldoende ernstig zijn en moet de maatregel tot intrekking van de status in verhouding staan tot die bedreiging.

- 17 Met betrekking tot artikel 14, lid 4, onder a), van richtlijn 2011/95/EU heeft het Hof in het arrest van 27 februari 2025, K.A.M. (C-454/23, EU:C:2025:114, punt 66) geoordeeld dat deze bepaling aldus moet worden uitgelegd dat „een lidstaat de vluchtelingenstatus kan intrekken of kan weigeren deze status te verlenen wanneer de goede redenen om de vluchteling te beschouwen als een gevaar voor de veiligheid van die lidstaat in de zin van [die bepaling] van deze richtlijn zijn gebaseerd op handelingen of gedragingen van de vluchteling die dateren van vóór zijn binnenkomst op het grondgebied van deze lidstaat. Het is niet van belang dat deze handelingen en gedragingen geen gronden voor uitsluiting van de vluchtelingenstatus vormen die uitdrukkelijk zijn opgenomen in artikel 1, onder F, van het op 28 juli 1951 te Genève ondertekende Verdrag betreffende de status van vluchtelingen, zoals aangevuld door het op 31 januari 1967 te New York gesloten Protocol betreffende de status van vluchtelingen, en artikel 12 van voornoemde richtlijn. Bij de beoordeling van, ten eerste, de ernst van het gevaar dat de intrekking van de vluchtelingenstatus of de weigering om deze status te verlenen rechtvaardigt en, ten tweede, de gevolgen van die intrekking of weigering voor de situatie van de vluchteling, hoeft geen rekening te worden gehouden met de in artikel 33, lid 2, van dat verdrag omschreven voorwaarden die van toepassing zijn op het begrip ‚gevaar voor de veiligheid van het land’, noch met de daaruit voortvloeiende ernstige gevolgen voor die vluchteling.”
- 18 In hetzelfde arrest heeft het Hof verduidelijkt dat „[w]anneer op grond van artikel 14, lid 4, of artikel 14, lid 5, van richtlijn 2011/95 de vluchtelingenstatus wordt ingetrokken of wordt geweigerd deze status te verlenen, [...] daarmee dus geen standpunt [wordt] ingenomen over de daarvan onderscheiden vraag of deze persoon kan worden verwijderd naar zijn land van herkomst” (punt 62). Op basis daarvan is het Hof tot de slotsom gekomen dat „[i]n het kader van de afweging tussen, enerzijds, de beoordeling van het gevaar dat de vluchteling vormt voor de veiligheid van de lidstaat waar hij verblijft, ter bepaling of dit gevaar rechtvaardigt dat zijn vluchtelingenstatus wordt ingetrokken of wordt geweigerd om hem die status te verlenen, en, anderzijds, de gevolgen van die intrekking of weigering voor zijn situatie, [...] geen sprake [hoeft] te zijn van een dermate ernstig gevaar dat het de terugleiding van de betrokkene naar zijn land van herkomst onder de voorwaarden van artikel 33, lid 2, van het Verdrag van Genève kan rechtvaardigen” (punt 63).

Essentiële argumenten van de partijen bij het hoofdgeding

- 19 Verzoeker beroept zich op schending van artikel 55/3/1 van de wet van 15 december 1980 en van het „fair play-beginsel” en op een beoordelingsfout.

- 20 Hij betwist in wezen de relevantie van de motivering van de bestreden beslissing in het licht van de feitelijke omstandigheden van de onderhavige zaak. Hij verzoekt om herziening van deze beslissing en een verklaring voor recht dat hij zijn vluchtelingenstatus kan behouden.
- 21 Verweerder betoogt dat het Belgische stelsel bijzonder is in die zin dat intrekking van de vluchtelingenstatus niet automatisch intrekking van het verblijf inhoudt, terwijl het Hof ervan uitgaat dat de intrekking van de status ipso facto leidt tot een intrekking van de verblijfstitel [zie arrest van 14 mei 2019, M e.a. (Intrekking van de vluchtelingenstatus), C-391/16, C-77/17 en C-78/17, EU:C:2019:403, punt 103: „dat de toepassing van artikel 14, lid 4 of lid 5, van richtlijn 2011/95, zoals de advocaat-generaal in punt 110 van zijn conclusie heeft benadrukt, met name tot gevolg heeft dat de betrokkene de verblijfstitel wordt ontzegd die artikel 24 van deze richtlijn verbindt aan de status van vluchteling in de zin van die richtlijn”].
- 22 Hij is van mening dat in de specifieke context van het Belgische recht de hierboven genoemde evenredigheidstoets, die is voorgeschreven in het kader van een intrekking van de vluchtelingenstatus op grond van artikel 14, lid 4, onder a), van richtlijn 2011/95/EU, niet plaatsvindt in het stadium van de intrekking van de status (door het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen), maar in het stadium van het besluit tot intrekking van het verblijf (door de minister).
- 23 Hierbij baseert verweerder zich op het arrest van 6 juli 2023, Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Vluchteling die een ernstig misdrijf heeft gepleegd) (C-663/21, C:2023:540, punt 41), waarin het Hof erop heeft gewezen dat wanneer de status wordt ingetrokken „daarmee dus geen standpunt [wordt] ingenomen over de daarvan onderscheiden vraag of deze persoon kan worden uitgezet naar zijn land van herkomst” (omdat de door het Unierecht geboden bescherming ruimer is dan die waarin het Verdrag van Genève voorziet, zodat de bevoegde autoriteit het recht kan hebben om de status in te trekken zonder de vluchteling te mogen verwijderen) en heeft verduidelijkt dat „[b]ijgevolg [...] de gevolgen die een eventuele terugkeer van de betrokken derdelander naar zijn land van herkomst zou hebben voor deze derdelander of voor de samenleving van de lidstaat waar hij zich bevindt, niet in aanmerking [dienen] te worden genomen bij de vaststelling van het besluit tot intrekking van de vluchtelingenstatus maar, in voorkomend geval, wanneer de bevoegde autoriteit overweegt om jegens die derdelander een terugkeerbesluit vast te stellen” (punt 42).
- 24 Door de redenering over de terugkeer toe te passen op het verblijf, meent verweerder uit het voorgaande te kunnen afleiden dat de gevolgen van het verlies van de verblijfstitel voor de betrokkene niet bij de intrekking van de status moeten worden onderzocht, maar op het moment dat de autoriteit die bevoegd is om te beslissen over de intrekking van het verblijf, de mogelijkheid van die intrekking onderzoekt.

- 25 In België behoudt een verzoeker zijn verblijfsrecht en de daaraan verbonden rechten en voordelen totdat deze eventueel worden beëindigd, zodat de evenredigheidstoets geen zin heeft op het moment van intrekking van de vluchtelingenstatus, of in elk geval voorbarig is, aangezien intrekking van die status geen gevolgen heeft voor het verblijf of de verwijdering.

Motivering van de verwijzing

- 26 De verwijzende rechter merkt op dat het Hof in het arrest van 14 mei 2019, M e.a. (Intrekking van de vluchtelingenstatus) (C-391/16, C-77/17 en C-78/17, EU:C:2019:403) specifiek heeft aangegeven dat de intrekking van de status tot gevolg heeft dat de vluchteling de „verblijfstitel wordt ontzegd die artikel 24 van [richtlijn 2011/95] verbindt aan de status van vluchteling in de zin van die richtlijn” (punt 103), dat de vluchteling dus „kan worden beschouwd als iemand die niet of niet langer rechtmatig verblijft op het grondgebied van de betrokken lidstaat” (punt 104), maar dat hij niettemin „mogelijkerwijs op een andere rechtsgrondslag legaal op het grondgebied van de lidstaat in kwestie mag verblijven” (punt 106).
- 27 Volgens deze rechter is het dan ook niet mogelijk om de bewering van verweerder te onderschrijven, te weten dat het Hof „ervan uitgaat dat intrekking van de status ipso facto tot intrekking van het verblijf leidt” en dat het Belgische stelsel bijzonder is in die zin dat intrekking van de status niet automatisch intrekking van het verblijf tot gevolg heeft: uit de hierboven aangehaalde rechtspraak lijkt namelijk te kunnen worden afgeleid dat de aan de vluchtelingenstatus verbonden verblijfstitel weliswaar moet worden ingetrokken in geval van intrekking van de status, maar dat het Hof wel degelijk rekening heeft gehouden met het geval waarin een verblijf op een andere grond wordt toegekend, zodat het Hof wel degelijk een evenredigheidstoets lijkt op te leggen in het stadium van de intrekking van de status, ook wanneer die intrekking, zoals in België, niet noodzakelijkerwijs impliceert dat de vluchteling elk verblijfsrecht wordt ontnomen of wordt teruggezonden. Het Hof lijkt weliswaar van oordeel te zijn dat de met de intrekking van de vluchtelingenstatus samenhangende intrekking van het verblijf een automatisch gevolg is van die intrekking van de status [arrest van 14 mei 2019, M e.a. (Intrekking van de vluchtelingenstatus), C-391/16, C-77/17 en C-78/17, EU:C:2019:403, punt 103], maar volgens de verwijzende rechter wijst niets erop dat het Hof de evenredigheidstoets die het voorschrijft, verbindt aan de intrekking van het verblijf en niet aan die van de status.
- 28 Bovendien, hoewel het Hof in het arrest van 27 februari 2025, K.A.M. (C-454/23, EU:C:2025:114) heeft aangegeven dat deze toets niet impliceert dat „sprake [moet] [...] zijn van een dermate ernstig gevaar dat het de terugleiding van de betrokkene naar zijn land van herkomst onder de voorwaarden van artikel 33, lid 2, van het Verdrag van Genève kan rechtvaardigen” (punt 63) door te verduidelijken dat „[m]eer in het bijzonder [...] bepaalde omstandigheden die niet de mate van ernst vertonen die refolement van de verzoeker rechtvaardigt,

niettemin [kunnen] worden beschouwd als ‚goede redenen’ die de weigering om hem een verblijfstitel te verlenen kunnen rechtvaardigen” (punt 64), zodat het Hof inderdaad de goede redenen die de weigering om een verblijfstitel te verlenen kunnen rechtvaardigen, als voorbeeld lijkt te stellen, is de verwijzende rechter toch van oordeel daaruit niet te kunnen afleiden dat deze toets alleen is verbonden aan die weigering of intrekking van de verblijfstitel en niet aan de intrekking van de vluchtelingenstatus, aangezien de vraag niet in die bewoordingen aan het Hof is voorgelegd.

- 29 Voorts stelt de verwijzende rechter vast dat overweging 15 van richtlijn 2011/95/EU specifiek „[o]nderdanen van derde landen of staatlozen die op het grondgebied van de lidstaten mogen blijven om redenen die geen verband houden met een behoefte aan internationale bescherming, maar, op discretionaire basis, uit mededogen of op humanitaire gronden” van de werkingssfeer van deze richtlijn uitsluit. Deze rechter merkt echter op dat het Hof in zijn arrest van 14 mei 2019, M e.a. (Intrekking van de vluchtelingenstatus) (C-391/16, C-77/17 en C-78/17, EU:C:2019:403) heeft geoordeeld dat een derdelander als vluchteling kon worden beschouwd zonder op het grondgebied van de lidstaat te mogen verblijven wegens de intrekking van zijn status, zoals het ook heeft geoordeeld dat een vluchteling wiens status is ingetrokken, niettemin op het grondgebied van de lidstaat mocht verblijven om andere redenen dan de behoefte aan internationale bescherming.
- 30 De verwijzende rechter wijst erop dat de in de onderhavige zaak opgeworpen vragen niet onbelangrijk zijn, aangezien zij van invloed zijn op zowel de *bevoegdheid* van de asielinstanties als de aard van het beschikbare *rechtsmiddel* tegen hun beslissingen.
- 31 De verwijzende rechter dient namelijk volgens twee afzonderlijke procedures uitspraak te doen over beroepen die zijn ingesteld tegen de krachtens de wet van 15 december 1980 genomen beslissingen.
- 32 Ten eerste beschikt hij over zogenoemde „volledige rechtsmacht” (ex nunc) met betrekking tot de beslissingen van het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen (in wezen beslissingen inzake internationale bescherming), en ten tweede over een zogenoemde bevoegdheid tot „nietigverklaring” (rechtmatigheidstoetsing ex tunc) met betrekking tot de andere beslissingen genomen door de minister of diens gemachtigde (in de praktijk de Algemene directie vreemdelingenzaken), die bevoegd is te beslissen over de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.
- 33 In het kader van de toetsing van de rechtmatigheid is de verwijzende rechter niet bevoegd om het oordeel van de administratieve instantie te vervangen door zijn eigen oordeel. Deze toetsing is een controle ex tunc, aangezien voor het uitvoeren van deze controle „moet worden uitgegaan van het tijdstip waarop de administratieve handeling is genomen [...]” [Raad van State (België), arrest nr. 110.548 van 23 september 2002].

- 34 Bovendien brengt het beroep tot nietigverklaring niet van rechtswege schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden maatregel met zich mee. De wet bepaalt evenwel dat het beroep tot nietigverklaring vergezeld kan gaan van een verzoek tot schorsing, hetzij via de procedure van uiterst dringende noodzakelijkheid, hetzij via de gewone procedure.
- 35 Met het beroep „bij uiterst dringende noodzakelijkheid” kunnen in geval van een verdedigbare grief in het licht van de artikelen 3 en 8 van het Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, gegevens worden onderzocht die dateren van na de beslissing. Dit beroep maakt het voor de verwijzende rechter echter nog steeds niet mogelijk om zijn oordeel in de plaats te stellen van dat van de minister of diens gemachtigde en het moet bovendien voldoen aan strikte voorwaarden met betrekking tot de urgentie van het gevaar, te weten dat met betrekking tot de vreemdeling een dwangmaatregel is uitgevaardigd om hem te verplichten het grondgebied te verlaten.
- 36 De beslissing tot intrekking van de vluchtelingenstatus valt krachtens artikel 57/6 van de wet van 15 december 1980 onder de bevoegdheid van de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen en is vatbaar voor beroep in volle omvang bij de Raad, terwijl de beslissing tot intrekking van het verblijf, die daarvan het gevolg kan zijn, onder de bevoegdheid valt van de minister of diens gemachtigde en vatbaar is voor beroep tot nietigverklaring bij de Raad.
- 37 Wanneer de stelling van verweerder zou worden gevolgd, zou dat tot gevolg hebben dat de *bevoegdheid* tot intrekking van de vluchtelingenstatus op grond van artikel 14, lid 4, onder a), van richtlijn 2011/95/EU van de beslissingsautoriteit (het Commissariaat-generaal voor de vluchtelingen en de staatlozen), wordt beperkt tot de vaststelling dat er goede redenen zijn om de vluchteling te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid, zonder dat enige toetsing van de evenredigheid van een dergelijke maatregel plaatsvindt, want die zou zijn voorbehouden aan de autoriteit die belast is met de afgifte en intrekking van verblijfstitels, te weten de minister of diens gemachtigde.
- 38 In dat geval zou het *beroep* tegen de beslissing tot intrekking van de vluchtelingenstatus, waarin alleen wordt vastgesteld dat er goede redenen zijn om de vluchteling te beschouwen als een gevaar voor de nationale veiligheid, dus een beroep „in volle omvang” zijn, terwijl het beroep tegen de beslissing tot intrekking van de verblijfstitel, die een evenredigheidstoets omvat, een beroep zou zijn waarbij alleen de rechtmatigheid wordt getoetst.
- 39 Een dergelijk beroep voldoet naar zijn aard echter niet aan de kenmerken als bepaald in artikel 46 van richtlijn 2013/32/EU, gelezen in het licht van artikel 47 van het Handvest, zoals die kenmerken door het Hof zijn beschreven in zijn arrest van 3 april 2025, ██████ (C-283/24, EU:C:2025:236, punten 23 en volgende).
- 40 De verwijzende rechter merkt in dit verband op dat reeds is geoordeeld dat de aard van dit laatste rechtsmiddel in bepaalde omstandigheden ontoereikend is [arrest

van 15 april 2021, Belgische Staat (Gegevens die dateren van na het overdrachtsbesluit) (C-194/19, EU:C:2021:270), en EHRM, 27 februari 2014, S. J. tegen België, CE:ECHR:2014:0227JUD007005510].

- 41 Hij vraagt zich dan ook af of een dergelijk stelsel verenigbaar is met het doel van artikel 14 van richtlijn 2011/95/EU, zoals dat door het Hof is omschreven, namelijk „te voorkomen dat [de veiligheid van de lidstaat waarin de vluchteling zich bevindt] in gevaar komt vanwege de aanwezigheid van de betrokkene op het grondgebied van die lidstaat, op het tijdstip waarop de bevoegde autoriteit een besluit neemt of op een later tijdstip” (arrest van 27 februari 2025, K.A.M., C-454/23, EU:C:2025:114, punt 43).
- 42 Gelet op deze overwegingen is de verwijzende rechter van oordeel dat de rechtspraak van het Hof weliswaar nuttige aanwijzingen biedt met betrekking tot verschillende aspecten van de analyse die op de onderhavige zaak moet worden toegepast, maar dat er nog steeds belangrijke vragen zijn die tot op heden niet voldoende duidelijk zijn beantwoord.